

KMT

The Heart of Healthcare

گروه شرکت‌های
خسرومدیسا طب

علائم گوارشی در کووید 19
تهیه و تنظیم
نشاط خسروی - دکترای میکروبیولوژی

مقدمه

در شرایطی که به نظر می رسد کروناویروس ها از طریق ریه ها راحت تر وارد بدن می شوند، امکان ورود آنها به روده ها نیز وجود دارد.

در گذشته، ویروس های مسبب سارس و مرس در نمونه های بافت روده و مدفوع تشخیص داده شده بودند. RNA ویروسی در مدفوع بیماران مشکوک به کرونا ویروس دیده شده، پژوهش ها درباره امکان انتقال ویروس از مدفوع ادامه دارد.

بیشتر بیمارانی که دارای علائم گوارشی اند، معمولاً به گونه خفیف بیماری کووید ۱۹ مبتلا هستند. بنابراین تشخیص مشخصه های اساسی این بیماری بسیار ضروری است، چرا که می تواند نیاز به خود قرنطینگی را ایجاد نماید.

مقدمه

- ❖ در بیماران مبتلا به علائم گوارشی، مدت زمان شروع علائم تا بهبود کامل از ویروس، طولانی‌تر بوده و این بیماران نسبت به بیماران دارای علائم تنفسی مدت زمان طولانی‌تری بیمار هستند.
- ❖ ویروس در مدفوع این بیماران نسبت به بیماران دارای علائم تنفسی به میزان بیشتری دیده شود (۷۳ درصد در مقابل ۱۴ درصد).
- ❖ عفونت دستگاه گوارش حتی بعد از بهبودی علائم دستگاه تنفسی در این بیماران ممکن است دوام داشته باشد و خطر شیوع ویروس از راه مدفوع آلوده بیماران بعد از بهبودی وجود دارد.

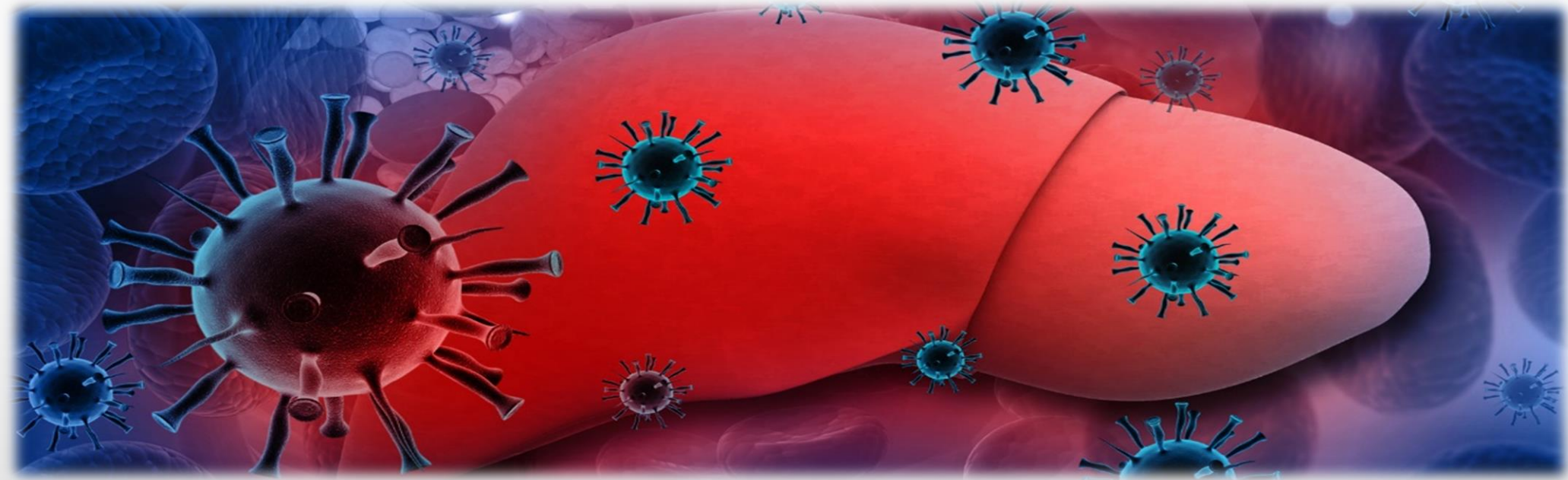
کووید 19 کدام اندام گوارشی را درگیر میکند؟

❖ معده و روده ها

روده‌ها می‌توانند محل بالقوه تکثیر کرونا ویروس باشند و این تکثیر در روده می‌تواند در بیماری موضعی و عمومی (تهوع، اسهال) دستگاه گوارش نقش داشته باشد.

❖ کبد

زمانی که سلول های کبد ملتهب شده یا آسیب دیده اند، می‌توانند باعث افزایش آمینوترانسفراز (این آنزیمها در اختلالات کبدی مانند کبد چرب غیر الکلی و هپاتیت افزایش میابند)، افزایش پروتئین و کمبود پروتئین در کبد شود.

❖ کبد چرب از جمله بیماری‌های فراگیری است که باعث بالا رفتن آنزیم کبدی می‌شود بلکه ضعف زمینه‌ای و ناتوانی بدن در مقابله با ویروس است که احتمال ابتلای فرد به ویروس را افزایش می‌دهد. اما مشخص نیست ویروس موجب آسیب شده یا داروهای مورد استفاده برای درمان بیمار.

کووید 19 کدام اندام گوارشی را درگیر میکند؟

❖ کلیه ها

برخی افراد مبتلا به کووید-19 بستری در بیمارستان دارای آسیب کلیوی حاد (به واسطه گردش کمتر اکسیژن در بدن که طی عفونت کروناویروس رخ می دهد) نیز بوده اند که گاهی اوقات به پیوند کلیه نیاز دارد. با این وجود، به گفته سازمان بهداشت جهانی، شواهد اندکی وجود دارند که نشان می دهند ویروس به طور مستقیم موجب آسیب کلیوی می شود.

❖ کووید 19 به طور مستقیم منجر به آسیب مجاری صفراوی
شود.

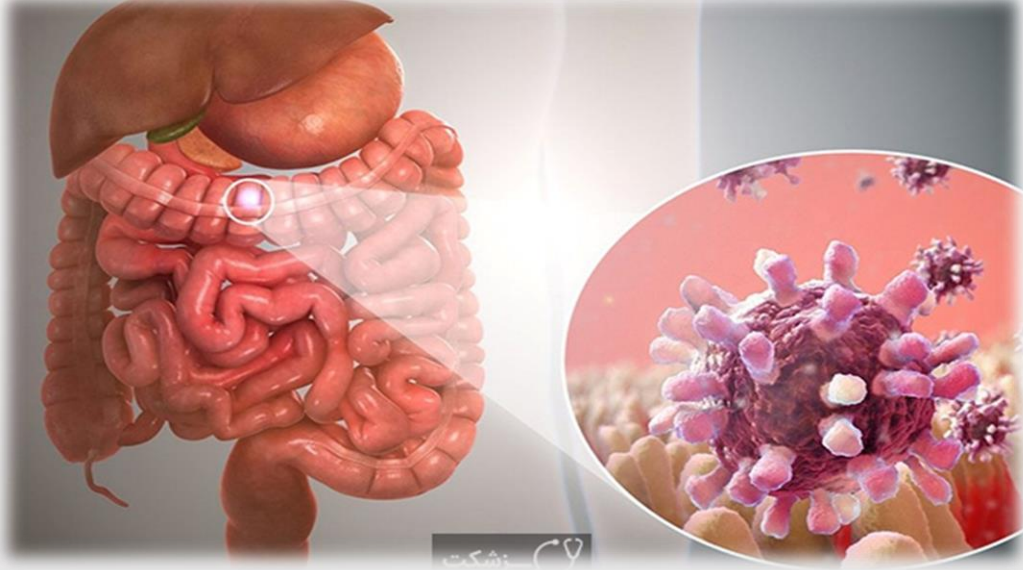
علائم گوارشی در کووید 19

- ❖ اسهال
- ❖ حالت تهوع
- ❖ استفراغ
- ❖ درد شکمی

❖ علائم گوارشی نیز ممکن است علائم اولیه بیماری کووید 19 باشد (حتی بدون سرفه، تب یا مشکل در تنفس).

علائم گوارشی
بیماری کووید 19

شکست

- ❖ اگر اسهال، حالت تهوع و یا استفراغ دارید به این معنی نیست که به کووید ۱۹ مبتلا شده‌اید.
- ❖ اما نسبت به علائم خود هشیارتر باشید. به خصوص اگر به خاطر مشکلات زمینه‌ای (دیابت، مشکلات قلبی،...) بیشتر در معرض خطر هستید.
- ❖ یک نفر از هر پنج نفر بیمار مبتلا به کرونا با علائم گوارشی، اسهال داشته است.
- ❖ اسهال حدود یک تا ۱۴ روز به طول انجامیده و به طور میانگین مدت زمان بیش از پنج روز و حدود چهار بار دفع در روز گزارش شده است.

چه زمانی با پزشک در تماس باشیم؟

- ❖ اگر مشکلات معده شما به خاطر مشکلات گوارشی و یا مسمومیت غذایی باشد، به طور معمول باید تا ۴۸ ساعت بهتر شوید. در غیر اینصورت با پزشک خود تماس بگیرید. ممکن است علائم اولیه ی کووید ۱۹ باشند.
- ❖ دهیدراسیون و از دست دادن شدید آب بدن. نشانه‌ها شامل ادرار تیره، ضعف شدید، دهان و زبان خشک و سرگیجه است.
- ❖ اسهال خونی و یا سیاه، و یا درد شدید شکم
- ❖ تب، سرفه و یا احساس تنگی نفس

چه اقداماتی مناسب است؟

- ❖ دستان خود را بشوید. شستن دستانتان با آب و صابون به مدت حداقل ۲۰ ثانیه بهترین روش است. به خصوص بعد از استفاده از توالت، پاک کردن بینی، عطسه و سرفه و قبل از غذا خوردن و آشپزی.
- ❖ استفاده از محلول آنولیت، یا شست و شوی دست با حداقل ۶۰ درصد الکل است.
- ❖ سطوح را به طور مرتب تمیز و ضدعفونی کنید.
- ❖ که این شامل توالت فرنگی، سنگ دستشویی، دکمه و یا دستگیره ی سیفون، دستگیره ی در دستشویی، تلفن، پیشخوان و سایر سطوحی که اغلب با آنها در تماس هستید، می شود.
- ❖ دستشویی و تخت مخصوص به خود را داشته باشید.
- ❖ در صورتی که با افراد دیگر زندگی می کنید، برای جلوگیری از انتقال بیماری از طریق مدفوع بهتر است در صورت امکان از دستشویی جداگانه استفاده کنید.

چه چیزهایی بخوریم؟

- ❖ رژیم غذایی ملایم
- ❖ اگر اسهال و یا استفراغ دارید، جایگزین کردن مایعات از دست‌رفته مهم است پس مایعات زیاد بنوشید.
- ❖ تهیه او آر اس (ORS) از داروخانه و مصرف آن بهترین راه‌حل است زیرا دارای نمک و شکر است که بدن در اثر اسهال از دست می‌دهد.
- ❖ آب‌میوه‌های آبدار یا نوشیدنی‌های ملایم را به همراه کراکر شور و آبگوشت کم‌کم میل کنید.
- ❖ غذاهایی مانند موز، برنج سفید، سس سیب و نان تست را که می‌توانند به کاهش تمایل شما به دفع و تامین کربوهیدرات‌های مورد نیاز بدن شما کمک کنند.
- ❖ جو دوسر، سیب‌زمینی آب‌پز یا پخته‌شده و مرغ پخته‌شده بدون پوست را مصرف کنید.

منابع

- ❖ <https://www.isna.ir/news>
- ❖ <https://www.who.int/ar/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019-farsi/advice-for-public/>
- ❖ <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/prevention.html>
- ❖ <https://www.nature.com/>